

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Srbstvo in Hrvatstvo.

V našem listu je bil že večkrat govor o političnem razmerju mej Srbi in Hrvati. Če tudi denes pod tem naslovom zopet katero izpregovorimo, storimo to zavoljo tega, ker je stari antagonizem mej Srbstvom in Hrvatstvom na novo vzplamtil, in ker je ta za Jugoslovanstvo tako važna zadeva stalen predmet diskusije v hrvatskih in srbskih časopisih postala.

Vuk Štefanovič Karadžić je rekel že pred tridesetimi leti: „svi i svuda Srbli.“ Pod tem svojim „svi i svuda“ razumeval je Srbe in Hrvate, in zelo verjetno je, da tudi Slovence. Komentiral pa tega svojega izreka, v kolikor je nam znano, nij. Nepobitno je, da je Vuk s tem svojim izrekom hotel eksistenco Hrvatsva zanekati. K večjemu je pripoznaval Hrvatsvo kot species generis Srbstva, tako na pr. kakor so Bavari ali Saksonci species generis Germanov. Latin pravi „cuneus cuneum trudit“ ali po naše „klin s klinom“. Vukov klin „svi i svuda Srbli“ izbil je dr. Ante Starčević s klinom „svi i svuda Hrvati.“ Starčević je najnovejši čas z istim cinizmom eksistenco Srbstva zanekaval, s katerim je Vuk nekal pred tridesetimi leti eksistenco Hrvatsva. Razlika mej Vukovim in Starčevićevim cinizmom je samo ta, da je Starčević cinizem desetkrat nesramnejši in predrznejši, nego Vukov. Starčević je namreč svoj „svi i svuda Hrvati“ vrgel ne samo Srbom in Slovencem („planinskim Hrvatom“) okolo vrata, nego tudi Bolgarom, ter raztegnil meje Hrvatsva celo do Tirola in Švajce!

Vukov „svi i svuda Srbli“, kakor tudi Starčevićev „svi i svuda Hrvati“ je neresničen, in sicer tako neresničen, da bi se nam svet grohotom smijal, če bi se v dokazovanje spustili, da eksistujo kljubu Vuku Hrvati, in kljubu Starčeviću Srbi! Vsak narod je in mora biti kolikor toliko šovinističen. Vuk in Starčević sta pa srbski in hrvatski šovinizem daleč čez meje zdravega razuma gnala. Njiju izreka spadata v politično humoristiko. — Vendar pa zadržava Vukov in Starčevićev „svi i svuda“ zrno neke politične ideje v sebi, in sicer ideje jugoslovanskega političnega zedinjenja. Vuk je hotel jugoslovanstvo zediniti pod imenom srbskim, Starčević ga hoče zediniti pod imenom hrvatskim. Temu zrnu ne manjka nič drugega nego sposobnost kalivosti. Ideja je zdrava in godna za oživetvorenje, pa gotovo ne pod obliko „svi i svuda Srbi ali Hrvati“. Za oživetvorenje te ideje se dosedaj še niti prava beseda, niti prava oblika našla nij. Mej vsemi Jugoslovani so Hrvati zanj še največ storili. Vsako njihovo prizadevanje je pa na trmi Srbov izpodletelo. Dvakrat so Hrvati tej ideji na ljubo svoje Hrvatsvo žrtvovati hoteli. Prvikrat so rekli: „bodimo vsi jugoslovanski Iliri!“ ter so v to ime utemeljili v Zagrebu „ilirsko matico“. Srbi so rekli: nečemo, ter so v Novem Sadu utemeljili „srbsko matico“. — Drugikrat so rekli Hrvati bodimo Jugoslovani, ter v to ime utemeljili jugoslovansko akademijo znanosti in umetnosti in zaklad za jugoslovansko vseučilišče v Zagrebu. Srbi so zopet rekli: nečemo in ustvarili

v Belgradu srbsko učeno društvo in srbsko visoko šolo. Ta dva poskusa sta Hrvatoma v politiki mnogo škodila. Ilirizem in Jugoslovanstvo sta rodila na Hrvatskem magjaronstvo. Tisti Hrvati namreč, kateri so hoteli Hrvati ostati, ter se nijso hoteli v imaginirane Ilire prestvariti dati, ločili so se od pristašev Ilirstva, ter se Magjarom kot protivnikom Ilirstva v naročje vrgli, misleči, da bodo Magjari njihovo Hrvatsvo proti Ilirstvu v obrambo vzeli. To in nič drugega je bilo genesis magjaronstva na Hrvatskem. — Obadva poskusa razbila sta se tedaj edino na srbskem šovinizmu. Ta neuspeh nij bil po tem, da bi Hrvate še na tretji poskus, morebiti s staro-dalmatinskim „Slovinstvom“ nikal bil. Hrvatoma nij nič preostalo, nego zopet svoje prirojeno Hrvatsvo na svoj političen barjak napisati. Ilirska matica prekrstila se je v hrvatsko matico, jugoslovansko vseučilišče v hrvatsko vseučilišče, in jugoslovanska akademija tudi ne bode mogla pri takih okolišnih s svojim prekrščenjem v hrvatsko akademijo dolgo oklevati. To vse so bile grenke in drage izkušnje za Hrvate.

Srbi celo krivo sodijo, če mislijo, da so Hrvati, poprijemši se čistega iz zgoljnega Hrvatsva, pristali na Starčevićevo idejo „svi i svuda Hrvatsva.“ Srbi drže po krivem celo hrvatsko narodno stranko za Starčevićevo, in v tem leži uzrok, da zmirom tožijo in tarnajo, kako Hrvati Srbstvo proganjajo! Te tožbe so pa, kolikor je stvar nam poznana, neopravdane in netemeljite. Kot Iliri in kot Jugoslovani se Hrvati Srbom nijso

Listek.

Kantorčica.

Roman s pogorskega zakotja.

(Češko spisala Karlina Světla; poslovenil Franjo Tomšič.)

(Dalje.)

„Ko bo prešlo, ljuba moja, čez lice tvoje toliko ko čez moj obraz,“ je dejal pranučici, ko je stopivši z njim v prazno, pusto, pražalostno stanico zopet začela roke viti, „potem seveda ne boš do stropa skakala, in vpitje tvoje se ne bode razlegalo po okoličih. Veš da je vse v božjih rokah, in se ne da nič premeniti in prenaderiti; pravi kristjan se brez godrnjanja udá v svojo osodo. Če nam bog daje, zakaj bi nam tudi vzeti ne smel? Kje pa imaš zapisano tukajšnje srečo? Saj je rekel bog, da bo iz prsti ustvarjen človek svoj kruh pomakal v solzah in potem, dokler ga zemlja nosi, se godi po njegovi besedi. Pokončal je nebeški vrtar moje zasade; izpodžagal v njih vsa

debla in pustil mi v tebi in bratu dve slabi mladiki in glej vendar ga častim ko vstajem in ko ležem, kot največjega dobrotnika. On je gospod, milo dete, ne ti, ne jaz, ne kdo drugi izmej nas. On vé kaj je dobro za nas, ne mi. On s svojega nadzvezdnega prestola pregleda končine sveta in ureduje vse po svoji vzvišeni modrosti, da bi bilo k blagosti našemu vse, kar je ustvaril. Nespodobno je tedaj kričati: „O gospod, pod katerim hodimo, pusti nam kar ljubimo!“ Kaj vemo, ako tega, za čeger življenje ga prosimo, ne potrebuje ravno kje drugje. Ali vemo, zakaj ga ne pusti tukaj in ga naglo k sebi pokliče, in mi mu hočemo tako predrzno ukazovati?

Enefa je na te besede malo potihnila, ker jej je dedček odhod staršev pokazal v čisto drugi svetlobi. Žalostno njeno srce se je hitro poprijelo tolažilne misli, da jej je bog starše vzel, ker je imel z njimi višje namene. Obupnost njena je odstopila tihi žalosti. Prenehala je počasi jokati, ter sklenila premagati svoje težave, ne da bi za

starši v solzah in bolečini žalovala, da se potrudil jim v grobu delati čast in v nebesih veselje. Ali telo njeno je bilo slabše od duše; takoj po pogrebu je zbolela in dedček si je, sedeč s povešeno glavo pri postelji svoje ljubljene, mislil, da vzemo starši svojega ljubega otroka za soboj in ga dolgo tú ne pusté. Ali nij se zgodilo kakor si je domneval; Enefa mu je ostala na njegovo radost, kmalu je ozdravela in zopet na noge stopila. Ali smrt njenih staršev je mlado njeno srce tako ganila, da je zginola od tega časa vsa barva z njenega obraza in postava njena nij dobila nobene polnosti.

„Tebe je lahko s pihom podreti,“ jej je rekel dedček, skrbno gledaje na njeno visoko, tenko rast in blede lice. To jej pa nikakor nij škodovalo; bela pregledna polt je dobro pristovala k tem, ko tinta črnim lasem in očem, in šibkost so jej zavidale vse dekleta iz vasi. Okolo pasa jo je lahko kdo z roko objel.

Dedček je stanoval z vnukoma v mali koči, v sredi lepega vrta pod hosto, ravno

nevarni zdeli, kot Hrvati so jim pa začeli naenkrat v politiki po njihovih nazorih v križ-pot hoditi, ter se ž njimi tekmiti.

Navadno se imajo grko-katolicizem, cirilica in stari koledar za kriterija Srbstva, rimokatolicizem, latinica in novi koledar pa za kriterium Hrvatstva. Dolgo se je imelo za fizično nemogočnost, da bi mogel kateri pravoslavnež biti Hrvat, ali narobe, da bi mogel kateri rimo-katolik biti Srbin. V novjšem času premagal se je pa nekoliko tudi uže ta nazor. Sicer sta pa Srbstvo in Hrvatstvo v etnografičnem in geografičnem pogledu tako trdo skupaj zrastena, da se, kakor pri Siameških bratih, ne da razločiti, kaj je katerega lastnina.

V naj novjšem času je zlasti Bosna kot Erijno jabelko mej Srbe in Hrvate pala. Radi bi jo imeli Hrvati, še raje bi jo imeli Srbi. „Obzor“ je opazil nedavno prav dobro da nazadnje ne bodo niti Srbi niti Hrvati odločili, čegava bo Bosna, nego da bodo to odločile evropske velevlasti. In kakor bodo one odločile, to bo moralo, hočeš ali nečeš, milo in drago biti i Srbom i Hrvatom. Kakor se pa nam dozdeva, Srbi niso voljni bosnijskega vprašanja pred forum velevlasti postavljeno imeti. Glede rešenja bosnijskega vprašanja, smatrajo sami sebe za edino kompetenten faktor, ter se drže v zvezi z Rumunijo in Črnogoro za dosta jake Bosno osvoboditi in osvojiti. Naj poskusijo, mi jim želimo srečo junaško.

Nam Slovencem je Srbstvo in Hrvatstvo eno kakor drugo enako milo in drago. Brat nam je Srbin, in brat nam je Hrvat. Naše simpatije so mej njiju enako razdeljene. Obžalujemo pa iz celega srca njiju mejnarodni razpor, ki je poguben ne samo za nja dva, nego tudi za nas in sploh za celo Jugoslovanstvo. Dosta je da ste imeli enega Vuka Brankoviča! Če bi nas Srbi in Hrvati poslušati hteli, mi bi mej nje stopili, vsakemu eno roko podali, in naše besede bi bile: porazumite se, složite se, zedinite se!

Nadvojvoda Albrecht v Rusiji.

Kako so se časi spremenili! Pred malo leti je še cesarjev minister Beust one avstrijske Slované ki so bili šli v Rusijo na

etnografsko razstavo imenoval javno „izdajalce svoje dežele.“ Zdaj pak je bil sam naš cesar v Rusiji in baš zdaj biva tam najodličnejši ud cesarske rodovine, nadvojvoda Albrecht. In naši beustovci morajo molčati, rusko novinarstvo in rusko občinstvo pak je navdušeno pozdravilo avstrijskega gosta kot politično osebo.

„Moskovskija Vedomosti,“ časopis, katerega so naši nemški ustavaki (kakor češki „Pokr.“ dobro omenja) vedno bili vajeni kot največjega sovražnika Avstrije ovajati, navdušeno pozdravlja avstrijskega nadvojvodo in pravi: Prišel je k nam eden najsi-jajnejših vojevodov naše dobe, znameniti vitez iz Kustoce. Prejasni gost naš je bil vedno odkritosrčen prijatelj Rusije, prepričan, da zveza z Rusijo je najlepše poročstvo tako za evropski mir, kakor za vzajemne interese Avstrije in Rusije. Testamentarna misel nadvojvoda Albrehta se je uresničila, hvala bogu, v zdanjem času. Rusija in cesarstvo habsbursko sta po za obe državi težkem odtujenji, znova zblížani, z boljšim spoznanjem vzajemnih interesov nego kedaj, s popolnim prepričanjem, da se jima ne treba bati drug drugega, narobe, da ju vse napotuje na vzajemno zaupanje in prijateljstvo.

Isto tako simpatično se izražuje „Ruski Mir“, kateri zaznamuje nadvojvodo Albrehta kot moža, ki uživa mej vsemi avstrijskimi narodi zaupanje, in pravi:

„Zaupanje mej Avstrijo in Rusko je bilo porušeno od leta 1854 vsled napačnih korakov avstrijskih državnikov. Od tedaj pa je Avstrija izgubila vso samostalnost in je bila enkrat Palmerstonu, enkrat Napoleonu, enkrat Bismarku na vlaku, in nij mogla dospeti do nobenega zelenega cilja. Bilo je potem neogibno treba odstraniti Beusta, ki je iz Avstrije hotel narediti vasala Nemčije... Isto tako je bila notranja politika Avstrije napačna, ker Avstrija nij bila posrednica mej Nemštvom in Slovanstvom. Avstrija je bila pozabila na način svojega ustanovljenja.

„Ruski Mir“ potem pogublja denašnjo precentralistično sistemo notranje politike in upa premembe in pravi: „Zbliženje Avstrije nikako ne znamenjuje tlačenja Slova-

nov, nego narobe, mi smo prepričani, da vsled tega prijateljstva bodo pravična zahtevanja Slovanov tako uvažena kakor zahtevanja Nemcev. Samo če bode tako, je prijateljstvo mej Avstrijo in Rusijo opravdano in trdno. A treba je zato, da se Avstrija odvrne od pota, po katerem je dozdej hodila. — Ker nadvojvodo Albrehta v Avstriji za glavnega povodca nove politike imajo, ne moremo zatajiti svoje simpatije do vzvišenega gosta, od katerega se upa uresničenje želj vseh avstrijskih narodov. On je bil srečen na bojnem polji, naj bode tudi na polji notranje politike avstrijske.“

Izgledna pravila za posojilnične zadruge.

(Konec.)

3. Občni zbor.

§. 37. Redni občni zbor se sklicuje enkrat v letu in sicer vsaj do konca marca. Sklicuje ga nadzorništvo; ako pa ono tega ne stori, sme ravnateljstvo občni zbor sklicati. Izjemni občni zbori se sklicujejo, kadar to zahteva najmanje deseti del zadružnikov in ob enem naznanja, o čem se ima na njih razpravljati.

Oznanilo, s katerim se sklicuje občni zbor, mora se osem dni poprej razglašati po časnikih, po katerih to storiti se nadzorništvu potrebno zdi. Nadzorništvo pa sme tudi drugače razglašati povabilo k občnemu zboru.

Oznanilo o občnem zboru ima obsegati dan, uro in kraj, kedar in kjer bode zbor in pa red predmetov, namenjenih za razpravljanje. Na občnem zboru predseduje ravnatelj.

§. 38. Glasovati na zboru ima vsak zadružnik pravico. O stvareh, naštetih v §. 41 teh pravil pod števil. 4, 6, in 7 glasuje vsak zadružnik s enim glasom, o ostalih pod števil. 1, 2, 3 5 in 8 s številom glasov, ki je primerno številu njegovih zadružnih deležev. Kdor ima en do štiri deleže, ima le en glas; kdor ima 5 deležev, ima dva glasa; kdor ima 10 deležev, tri glase. Za vsakih 10 deležev več pa dobi zadružnik še po enem glasu. Nobeden člen pa vendar ne sme imeti več, kot 10 glasov.

§. 39. Občni zbor more veljavno sklepati, kadar je zastopan vsaj četrti del za-

kjer se je iztakal iz nje širok potok. Tu so bili na samoti. Do vasi, katera je nižje ležala so imeli dobre četrt ure hoda, kar je bilo dedčku jako ljubo. Nij mogel vsak, komur je bil v vasi dolg čas, k njemu dohajati, da bi mu ga pomagal zabijati, kar bi se bilo gotovo vsak dan nekočkrat zgodilo, ko bi bila stala hišica v sredi vasi. Pa vendar se je zgodilo včasih, da je podajal pri Podgorskih drug drugemu duri. S tega si pa dedček nij nič storil, še vesel je bil. Bilo je to ob časih, ko so kosili in želi, ali pa o setvi. Prihajali so sosedje k dedčku po svet, imajo li kositi, ali žeti, ali bo stanovitno vreme ali ne, in dedček je svetoval voljno in z uspehom. Poznal je vreme, če je le skozi okno pogledal in veter premislil; če pa nij bil zagotovljen, šel je v kamro, kjer je imel lastnoročno pratiko opisano, katere pa izven njega nij nihče razumel. Dedček pa nij poznal samo vremena, ampak poznal je tudi na zvezde ter umel še mnogo drugih vednostij. Kadar je nastala v okolici kakovna bolezen mej odraslimi ali mladimi, če se je

kdo poškodoval, se ljudje niso na nikogar drugega obračali za pomoč in svet, nego na dedčka. Rodbina Podgajskih je bila uže iz davnih časov znana, da je obdarovana, z nebes z „darovi sv. duha;“ umeli so uže od davno zdraviti bolezni, bodi si notranje ali vnajne, z besedo in zdravili; prerokovali so vreme, da, še celo prihodnje reči. Če ravno niso imeli niti pridobitnega obrtništva, niti posestva, niti premoženja, vendar si jih nij nihče upal všteti mej zadnje v vasi; njih stanje proti drugim rodbinam je imelo nekaj posebnega na sebi, povsod so želi le spoštovanje; katerega si niso zaslužili s svojimi umetnostimi, ampak tudi z posebnim, izglednim obnašanjem.

Sosedje so se jezili, da je dedček tako enostranski. Bili bi ga grozno radi mej sebe vzeli in v krčmi zanj plačali, le ko bi bil hotej iti z njimi in jim pripovedavati. Ali dedček nij štel dosta na ljudsko blagovoljnost. Zdelo se mu je vse goljufivo in površno v tem zdanjem plemenu, nikjer nobene odkritosrčnosti in prave čednosti. Najbolj

se mu je gnjusila na ljudeh želja po denarjih, do ubozega pa trdost in zaničevanje. Bolestljivo je gledal, kako malo velja pri njih ta, ki nema polne skednje in skrinje; da rajši vidijo njegove pete nego prste, da se mora pri vsakateri priložnosti postaviti za deveto steno. Nikakor ga nij veselilo, da nakladajo njemu večje spoštovanje.

„Ko bi me vsak trenotek ne potrebovali ter ne vedeli, da ne bom nikoli nič zahteval od njih, bi z menoj ravno tako ravnali, kakor z ostalimi reveži“ je dedček dostikrat rekel, ter zraven učil vnuke: „Mislite z vsacim in vsacemu dobro, vsacemu radi postrežite; ali zaupljivo se nikar ne pogovarjajte z drugim kakor s svojim in s svojim duhom, drugače ste takoj v labeti. Zdaj prodaja prijatelj najboljšega prijatelja še ceneje, nego o svojem času Judež svojega boga; za edini srebrnjak ga sovražnikom izda, zato se vidva nikar družim nego sama sebi ne družita.“

Jenik nij dosta poslušal tacih podukov. Pri enem nšesu noter, pri drugem ven. Tepel in prijateljil se je enako odkritosrčno z

družnikov. Ko bi ne bilo tega števila, naj se vsaj v treh tednih skliče zbor v drugo, kateri sme sklepati brez ozira na število navzočih zadružnikov.

Sklepa se po nadpolovični večini glasov; če je število glasov za in proti enako, ima veljavo sklepa to mnenje, na stran katerega pristopi prvosednik.

Če se pa ravna o jenjanji posojilnice, je za veljaven sklep treba, da ste vsaj dve tretjini zadružnih deležev zastopani in da tri četrti navzočih glasov za jenjanje posojilnice glasujejo. Ko bi na prvem obnem zboru ne bilo dosti zadružnikov, skliče se zbor v drugo, na katerem veljavno sklepajo uže zastopniki polovice zadružnih deležev.

Glasovanje se vrši tako, kakor želi prvosednik, ki pa mora dovoliti imenno glasovanje, če to želi 10 glasov. Volitve se vrše po listkih.

§. 40. Vsak zadružnik sme na obnem zboru staviti predloge ne stoječe na dnevnem redu, o katerih pa zbor ne sme sklepati in on le rešuje, imajo li se precej razpravljati, ali pa izročiti se posebni komisiji ali nadzorništvu, da o njih poroča na prihodnjem obnem zboru ter da jih nadzorništvo na dnevni red postavi.

§. 41. Občni zbor sklepa:

1. o predlogu zastran spremembe ali dopolnjevanja pravil;
2. o predlogu zavoljo jenjanja in likvidacije zadruge;
3. o predlogih, da bi se za zadruzo kaka zemlja kupila ali prodala;
4. občni zbor voli ravnateljstvo in nadzorništvo;
5. on potrjuje letne račune;
6. on ustanavlja letne nagrade členom ravnateljstva;
7. on odstavlja ravnateljstvo;
8. sklepa o predlogih, kaj se ima zgoditi s čistim dobičkom.

Če sklene občni zbor razdelitev čistega dobička, razdeli se ta po številu deležev, popolnem vplačanih pred začetkom bilančnega leta.

IV. Hranilnične vklade.

§. 42. Obresti se štejejo od enega gold. vselej od 1. vlogi sledečega in do konca vzdignjenju predhodečega meseca. Obresti se

štejejo celoletno ter se prištevajo h kapitalu poslednji dan meseca decembra.

Hranilnične vklade se zapisujejo v hranilnične knjižice, ki morajo imeti firmo posojilnice in biti podpisane po denarničarju in kontrolorju, ali drugem odborniku ravnateljstva. Hranilnične knjižice se glase na ime in veljajo za dokaz zahteve. Kdor se skaže s hranilnično knjižico, temu se izplačuje, kar se po knjižici zahtevati sme, razun:

1. če je vpeljana amortizacija dotične knjižice;
2. ko bi vsled sodnijskega razsodka utegnil zapasti ta dolg;
3. ko bi lastnik knjižice zahteval posebej, da bi se vklade v posojilnici le njemu ali poverjencu njegovemu oddale. Ta izjema se ima zapisati v hranilnični in v blagajnični knjigi.
4. Vklade se vrnejo pri zneskih do 100 gld. na dan odpovedbe; zneski do 300 gld. se morajo osem dni, zneski črez 300 gld. pa trideset dni poprej odpovedati.

X. Rešitev preprirov.

§. 43. Preprire med zadružniki, ali med zadružniki in ravnateljstvom ali nadzorništvom rešuje mirilna sodnija.

Za mirilno sodnijo voli vsaka stranka v osmih dneh po dva člena in zadruge, kateri skupaj volijo zunaj sebe prvosednika. Ko bi se ne mogli zediniti, imenuje ga nadzorništvo. Pritožbe zoper rešitev mirilne sodnije nij.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 31. julija.

Graška „Tagesp.“ poroča, da name ravajo klerikalni krogi v Gradci zdaj zopet protest proti konfesionalnim postavam, ter da hočejo za ta protest dobiti podpise vseh štajerskih duhovnikov. V ta namen so uže sklicane pastoralne konferencije v vseh dekanijah in sta se sekovski škof Zwerger in mariborski škof uže dogovorila, da se enako v obeh škofijah postopa. Nam se ta vest „Tagesp.“ ne zdi verjetna, zlasti kar se tiče mariborskega škofa, od katerega mi po svoji vednosti ne moremo misliti, da bi na enkrat postal tako energičen in protivladen.

V **srbstem** cerkveno-narodnem zboru v Karlovcih se je bralo 29. pismo cesarjevo,

v katerem se izjavlja, da krona v sporazumu z ogersko in hrvatsko (!) vlado, nij potrdila Stojkovičeve volitve. Miletič nij bil v zbornici navzočen, nego se je zunaj sprehajal. Skoro vsi poslanci so mej branjem kralj. reskripta čitali „Zastavo“, poroča „Presse“.

Ogerski državni zbor bode v tajni seji odločil, ali se ima hišni red spremeniti, ali ne. Debata o §. 76 glede odločbe, imali se glasovanje tajno ali javno vršiti, se še nadaljuje. Levica je za tajno, Deakovci za javno glasovanje.

Vnanje države.

V **francoski** narodni skupščini so 29. julija imeli posvetovanje ali naj se skupščina razpusti ali ne. Več govornikov je govorilo, nazadnje je vstal minister notranjih zadev in izrekel tpanje, da se zbornica ne bode prej razpustila hotela, predno ne izpolni dolžnostij ki jih je glede ustavnih zakonov nase vzela in sicer precej po počitnicah. Pri glasovanju je glasovalo 352 za razpust, a 375 proti. Torej republikancem je manjkalo uže samo 20 glasov.

Nemška država res namerava pritisniti na Karlste, ker bode razen uže odposlane še eno eskadro osnovala in na severno španjsko obalo poslala.

Iz **Rima** se čuje, da pride nemški cesar Vilhelm v Italijo, najbrž prihodnjo jesen.

Portugalska vlada je na meji posebne čuvajske naredbe naredila proti Karlismu.

Domače stvari.

(„**Narodno društvo**.“) G. rodoljubi, kateri so na vabilo osnovalnega odbora prevzeli nabiranja udov, naj naznanjajo odboru pristopivše društvenike najdalje do obnega zbora, kateri bode v soboto 15. avgusta. Da pa jim še poprej pošljemo politične knjižice, naj blagovolijo pisati odboru, koliko knjižic želé.

Za osnovalni odbor:

Dr. Vošnjak.

— (Nova ljubljanska realka) se baje 15. oktobra slovesno odpre in povabili bodo celo ministra Stremajerja v Ljubljano, kateri k takim prilikam rad hodi.

— (Na I. ljubljanski mestni 4 razredni ljudski šoli) je bilo letos 353 učencev, mej temi 325 Slovencev, 20 Nemcev, 6 Italijanov, 1 Čeh in 1 Egipčan.

— (Srečno rešena.) V Mariboru je žena tesarskega polirja Fišerja blizu stro-

družimi dečki, bogatih in revnih staršev. Tem bistrejše pa je pazila Enefa na take besede ter se po njih ravnala. Po delo si nij hodila nikoli sama; vsak ga jej je moral notri v sobo prinesiti. Nikoli nij terjala dobička, tudi v drugem nikoli nij dala priložnosti, da bi jej mogel kdo očitati sitnost in nadležnost. Za to se tudi nij upal nikdo proti njej tako ravnati, kakor proti drugim dekletom katere nemajo cekinov in od svojih rok žive. Naj večje gospodinje so od daleč kričale nad njo, klicale jo in se jezile, če se nij pri njih ustavila, ko jo je peljal pot ravno mimo njih. Ako je pa bila poklicana kam k zdravljenju ali zarekovanju, tu je šla rada in takoj, tudi je pridno obiskavala bolne, dokler je videla da je treba. Tu se jej se ve da nij bilo treba plašiti, kajti Podgajski so pomagali le zastonj, z ljubezni do ljudi in hvaležnosti do boga, ki jih je obdaril z darom tako imenitnim in koristnim. Mislili so, da bi takoj, ko bi se le enkrat dali plačati, le toliko znali kakor navadni v šolah izurjeni zdravnik, kateri ve le iz bukev in mu nij „dano

z nebes“. Dokler je bil dedček pri moči, hodil je zdraviti in pomagati; ko mu je pa oslabil vid in posluh, hodila je mesto njega le Enefa. Ljudje so jo hvalili kakor njega, uganila je na človeku bolezen, če ga je le pogledala in takoj je vedela za besedo s katero jo prežene. Na odprte rane je pokladala mast in na rane je dajala olje, da so se v treh dneh ozdravile, in po njih nobeno znamnje nij ostalo. Hodila je po korenine v hosto pred solnčnim izhodom v prvi rosi, ali pa ko je bila polna luna, včas pa tudi o strašnih nevihtah, ravno v polunoči; kajti nekatera rastlina se mora odtrgati uprav v pravem trenutku, ni četr ure prej ne pozneje, kakor hodijo planetje, ki jim dajejo moč nad človeškim telesom.

„Da se ne bojiš dekle!“ so se Enefi čudili krošnjarji, ki so hodili zgodaj zjutraj črez goro na Nemško s kupčijo, ter jo v hosti srečevali ko je šla z Ještada, vsa premočena od lijaka, ki je celo noč pri groznem vetru lil. —

„Zakaj bi se bala, saj začenjam vse s

trojedinim bogom, katerega sveto ime izgovorim pri vsem na kar roko položim, in z nobeno silo se ne pečam? je Enefa mirno in ponosno na taka vprašanja odgovarjala.

„Glej „Kantorčico“)“ tako modro so jo zasmehovali ljudje po strani.

Ljudje nijso Podgajski Enefi mej soboj nikoli drugače rekli kot „kantorčica“ zavoljo njenega odločnega in kratkega odgovora, zavoljo njenih resnih navad in zavoljo njenega vselej razumnega in pametnega obnašanja. Maščevati so se hoteli nad njo zato, ker so morali pripoznati, da je ta deklica za „vse dobre reči pripravljena“. Vse napake si ljudje odpuščajo, vsaka najde zagovornika; ali če hoče kdo biti boljši od drugih, tega nihče ne trpi, tu se združijo takoj največji sovražniki in so proti njemu. Ako ga očitno žaliti ne morejo, mu vsaj po tihem „obljubujejo“.

(Dalje prih.)

*) Kantorčica izvira od kantor: učitelj ali sploh učen mož; ker je bila Enefa tudi učena, so jo imenovali „kantorčica“.

jarnic v Dravo pala in od valov bila odnesena. K sreči jo vidi g. Kaiser iz Melinga, skoči v vodo ter jo z velikim trudom zopet na suho spravi.

— (G. Robert Greistorfer), c. kr. sodnijski adjunk v Ptui je imenovan za c. kr. okrajnega sodnika v Ptui.

— (Iz Žavca) se „Gosp.“ piše, da je znani nemški agitator Rakuš ml. iz Celja povozil in potem na cesti pustil učitelja Fridriha iz Pake tako, da je vsled tega umrl.

Razne vesti.

* (V Zagrebu) so bile 29. t. m. zadušne maše za one mlade hrvatske domoljube, ki so pali v boji l. 1845. Navzočen je bil tudi član hrvatske vlade dr. Muhič.

* (V morji utonila) je angleska parobrodna ladja „Admiral“ na vožnji iz Liverpoola v Avstralijo 23. maja, razbivši se na pečinah Kings-otokov; od 89 osob jih je samo devet rešilo življenje.

Poslano.

Čestiti gospod urednik! Vi še ne veste, kje imate svoje prijatelje. Visokovredni bleški gospod župnik dela za „Slov. Narod“ in za „Tehnik“ prav trudoljubno reklamira pri svojih faranih, ker pri vsaki priliki meče britke strele na ta dva lista, vsled katerega manevra nepokorne „ovce“ svoje toliko bolje hite na pašo, katero dobodo v obeh omenjenih listih. Ta gospod je pred dobrim mesecem s prižnice povedal svojim vernim poslušalcem razen tega, še drugo interesantno, nam do sedaj neznanu novico, pravil je namreč: da se je Marija iz svojega rojstnega kraja se bišo vred preselila v drug jej bolj dopadljiv kraj, ker je v prvem dobivala premalo česti in slave, in potem so se ondi vsi ljudje poturčili.

Pustimo na stran vso „modrost“ tega po kakovi legendi za g. župnika sebični namen prestrojenega govora in vprašajmo rajši visokočestitega gospoda: Kako je to, da so lani v farovžu na otoku, kateri je tudi last cerkve naše ljube gospe, stanovali judje, ter je g. župnik iz njihovih „ne svetih“ (kaj ne?) rok brez vsacega pikanja vesti prejel lepa plačila? Ko bi se, kakor trde naši klerikalci,

še dan danes godili čudeži, kaj bi naredila sv. devica z našim nesvetim gosp. župnikom? Kam so prišli oni novci? V olepšanje cerkve gotovo ne, kakor se vidi, in takisto tudi ne v popravo brega, kjer se ladje vstavljajo. Letos pak stanujejo v „Puščavi“ Angleži. Od njih bo dobil gospod župnik lep denar, in še v farovž bi rad vzel magari Kineze in Hotentote v stanovanje, bo bi bili prišli. Ne misli pad na to, da bi Marija zaradi tako slabo okinčane cerkve utegnula v kaki lepi noči „zginiti“ z otoka, ker se njen tempelj tako krasi.

Gosp. župnik, ki vedno agitira zoper „Slov. Narod“ in „Tehnik“ ter pravi, da vsakdo pije strup z medom vred, kdor ta lista bere, in dalje obeta, da bo vsakega farana, ki se je proti njemu pregrešil, očitno s prižnice pred vso občino imenoval, bi li ne bilo bolj pametno, ko bi ta gospod po Kristovem izgledu učil svojih „ovac“ vero ljubezni in se ne potezal tako strastno za časno bogastvo, katero molji in rija snedo? Ker je uže metal s prižnice strele prokletstva na nekatere „kozle“ svoje črede, mu povemo denes javno, da, ako se kaj takega še katerikrat pripeti, bomo vedeli proti gosp. župniku po postavnem potu braniti svojo čast in svoje poštenje.

Toliko gosp. župniku v miren preudarek, da se bo znal v prihodnje svojemu stanu bolj primerno obnašati.

V Bledu 29. julija 1874.

Več faranov.

Zahvala.

Podpisani odbor potrjuje, da je prejel od komiteta za kegljanje na korist fondu „Dramatičnega društva“ iz rok gosp. Josipa Nollija čisti dohodek v znesku 405 gld. 85 kr. a. v. ter izreka svojo najtoplejšo hvalo kegliškemu komitetu kakor tudi vsej slavnej gospodi, ki je z obilno in živahno udeležbo pripomogla k tako sijajnemu vspehu.

V Ljubljani 31. julja 1874.

Odbor „Dramatičnega društva“
Grasselli m. p., Žagar m. p.

Dunajska borza 31. julija.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld.	50 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	30
1860 drž. posojilo	108	75
Akcije narodne banke	971	—

Kreditne akcije	233	75
London	110	—
Napol.	8	83
C. k. cekini	—	—
Srebro	103	85

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

Vsem trpečim zdravje po izvrstni Revalesscière du Barry, katera brez porabe leka in brez stroškov sledeče bolezni odstrani: bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na slisnici, v dušnjaku, v mehurju, in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času nosečnosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekom zoperstavljala se:

Spričevalo št. 73.928.

Waldeg na Štajerskem,
3. aprila 1872.

Hvala Vašej Revalesscière, katero sem jaz, 50 let star mož, skozi 2 leti neprestano užival, sem od mojega 10letnega trpljenja: otrpnost na rokah in nogah, skor popolnem ozdravel in opravljam, kakor v najboljših časih, svoje posle. Za to meni izkazano veliko dobroto Vam izrekam s tem srčno zahvalo.

Br. Sigmo.

Spričevalo št. 93.268.

Trapani v Siciliji, 13. aprila 1870.

Moja žena, žrtva strašnih, nervoznih bolečin, s hudo oteklino na celim životu, s srčnim bitjem, nespečnostjo in vrančnico v najhujši stopinji, je bila od zdravnikov za izgubljeno zmatrana, kar sem se odločil pribežati k Du Barry-evi neprecenjeni Revalesscière. To izvrstno sredstvo je na začudenje mojih prijateljev, v kratkem času one strašne bolečine ozdravilo in mojo ženo tako okrepčalo, da se je, dasiravno 49 let stara, plesov udeležiti mogla. To Vam naznanjam na korist vseh enako trpečih in se Vam srčno zahvalim.

Atanasio Barbera.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila. V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. — Revalesscière-Biscuiten v pušicah 4 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenui Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morio, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Umrli v Ljubljani

od 28. do 30. julija.

Marjeta Man, osobenjica 56 let, v bolnici na pljučnici; Jera Pezdir, bivša kuharica, 30 l. v karlovske predmestji št. 13 na jetiki. Karl Miler mazar in lakirar, 55 l., na jetiki. Ana Doršol, inženjerjeva hči, 7 l. na vnetici grla. K. Suštaršič, 3 mes. kapuc. predm. Adolf oberman, 15 mus. na ošpicah. Marta Blanck, nuna, v nunske kloštru, 36 let stara.

Tuji.

29. julija:

Evropa: Smognina iz Trsta. — Dalfy z ženo iz Pešte. — Mušic trgovec iz Trsta.

Pri Slonu: dr. Vardo, Ravisini, Damont s famijlo iz Trsta. — Bryek, Bremer iz Dunaja. — Krašan iz Kranja. — Stieger iz Poličan. — Cateagno iz Napolja. — Rebek iz Casteinuovo. — Jekl iz Trsta.

Pri Maliči: Ziler iz Spilfelda. — Berger iz Celja. — Kokoschka, Liebl iz Dunaja. — Obereigner iz Haasberga. — Orth, Gross iz Grada. — Heiman iz Monakova. — Paulin iz Leskovca. — gr. Chorinsky iz Krškega. — Leban iz Trsta. — Gross, Huber, Welusig iz Italije.

Pri Zamorci: Opic iz Maribora.

— Klier iz Gorice. — Pajk iz Prage. — Greisler iz Ljubljane. — Keler iz Češkega.

Pri bavarskem dvoru: Satory, Hes iz Dunaja. — Jamnik iz Maribora, — Lederer iz Brežic.

Pri carju avstrijskem: Maj iz Dobrove. — Lapajne Karol, duhoven iz Podpeč.

Pri Virantu: Resman tel. uradnik iz Trsta.

Patentirana

ročna mašina za mlatiti ležeče in vozne vlečke.

Vlačilna mlatilna mašina

s snaženjem in brez za 1, 2, 3, 4 konje ponuja z garancijo

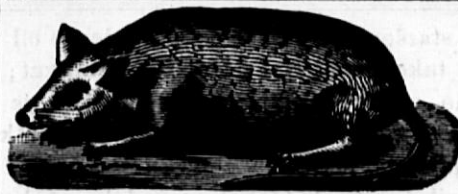
fabrika za mlatilne mašine
Umrath & Comp.
v Pragi.

Katalogi s podobami, cenami itd. se pošljejo, ako kdo želi. (167—5)

Glavno zastopstvo za Kranjsko pri gosp. Jos. Debevec v Ljubljani.

Trakuljo (Bandwurm)

ozdravlja tudi pismo Dr. Bloch na Dunaji, Praterstrasse 42. (204—1)

Pomoček za pokončevanje podgan.

M. Spielman iz Zagreba.

c. kr. izklj. privilegija lastnik so usoja p. t. občinstvu svoj nezmotljiv pripomoček za pokončevanje podgan, mišev, krtov in ščurkov priporočiti, ker more činnost svojih pripomočkov z najboljšimi spričali od visokih oblastij in od zasobnikov spričati in se učinek pripomočka hitro pokaže.

Fabrika in depozitirji so porok zato, da to sredstvo res pomaga. Moje zaloge so v vseh c. kr. glavnih mestih.

C. kr. izključivo privilegirana brezstrupna

Tinktura za stenice,

ki v dveh minutah stenice in zalego pokonča.

Univerzalni flašter za kurje očesa,

s katerim se v najkrajšem času izgubi vsako kurje oko.

Kavčuk pasta,

s katerim se vsako usnje, obutalo, tako namaže, da ne gre voda skozi, če se prav 48 ur v njej stoji.

Mazilo za ozeblino,

ako se potrebuje, neha precej srbita, in ozeblino se ozdravi.

Cene: 1 dozis pomočka za uničevanje podgan, mišev in krtov 1 gld. — 1 flaša tinkture za stenice 40 kr. — 1 flaša prahu za ščurke 60 kr. — 1 doza flaštra za kurje očesa 50 kr. — 1 dozis kavčuk-paste 50 kr. — Mazilo za ozeblino 1 gld. 10 kr. Pri vsacem se pove, kako je rabiti. Ljubljana: H. L. Wencel, glavni trg, „pri plavi kugli“. — Kamnik: Janez Murnik. — Škofja Loka: Franc Marinšek. — Mengš: M. A. Jencić. — Radovljica: Friedrich Hamann. (200—1)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Akcije banke „SLOVENIJE“

se dobivajo po 20 gold. — Pri komu? pové iz prijaznosti (196—2)

Administracija „Slov. Naroda“.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.